

In memoriam Zsardon Béla

Zsardon Béla (1929-2010)

Megdöbbenve hallottuk a szomorú hírt, hogy életének 81. évében, 2010. március 20.-án eltávozott közülünk *Dr. Zsardon Béla*, az MTA doktora, az ELTE TTK egyetemi tanára.

Dr. Zsardon Béla 1929-ben született Debrecenben. Középiskolai tanulmányait a debreceni Református Kollégium Gimnáziumában, majd a Fazekas Mihály Gimnáziumban végezte, ahol 1947-ben kitüntetéssel érettségizett. 1947-től 1951-ig a Budapesti Műszaki Egyetem hallgatója volt. 1951-ben szerves kémiai technológia szakon kapott vegyész mérnöki oklevelet.

1951 és 1956 között hadmérnökként, robbanóanyagok technológiájával foglalkozott az egyik katonai műszaki főiskolán, és a Műszaki Egyetem Hadmérnöki Karán. 1956-tól az Eötvös Loránd Tudományegyetem Kémiai Technológiai Tanszékén dolgozott, 1977 óta egyetemi tanári beosztásban.

Az ELTE Kémiai Technológiai Tanszékén először *Dr. Gerecs Árpád* akadémikus, tanszékvezető professzor tanítványaként és munkatársaként ipari szerves szintézisekkel foglalkozott. Többek között új eljárást dolgoztak ki a C-vitamin gyártás fejlesztésére.

1958-tól az Alkaloida Vegyészeti Gyárral együttműködve a morfin-gyártás egyes problémáival foglalkozott. „A morfinnak mákgubóból történő kinyerésével kapcsolatos vizsgálatok” címmel írta és védte meg kandidátusi értekezését 1960-ban. Kutatómunkáját ezt követően

kiterjesztette növényi eredetű, biológiailag aktív vegyületek felkutatására, izolálására, kémiai átalakítási lehetőségeik vizsgálatára. A „Biológiailag aktív vegyületek kutatása” főirányhoz kapcsolódóan vezetésével tanszéki kutatócsoport alakult. A vizsgálatok során számos új indol-vázis alkaloidot, és más természetes anyagokat izoláltak Magyarországon természetből növényekből, eljárásokat dolgoztak ki gyógyszerként vagy gyógyszeripari alapanyagként hasznosítható hatóanyagok előállítására. „Vizsgálatok természetes indolalkaloidok izolálása és kémiai átalakítása körében” címmel foglalta össze az eredményeket akadémiai doktori értekezésében és 1974-ben védte meg.

1973-tól, *Dr. Tüdös Ferenc* akadémikus, tanszékvezető professzor kezdeményezésére kutatási területe új témacsoporttal bővült. Ennek során gyógyszerészetben hasznosítható, természetes alapú polimerek és származékaik előállításával és alkalmazási lehetőségeik vizsgálatával foglalkozott. A kutatások legjelentősebb eredménye a ciklodextrin gyöngy-polimerek és származékaik előállítása, valamint ezek kromatográfiás állófázisként való alkalmazása volt. E királis állófázisokon alkaloidok preparatív méretű rezolválása terén nemzetközileg is jelentős eredmények születtek.

Dr. Zsardon Béla rendszeresen tevékenykedett az MTA Kémiai Tudományok Osztálya és a Biológiai Tudományok Osztálya Bizottságaiban. Tagja volt a Makromolekuláris Kémiai Bizottságnak, a Műszaki Kémiai Bizottságnak, a Szerves Kémiai Bizottságnak, az Alkaloidkémiai Bizottságnak, a Természetes Polimerek Munkabizottságnak valamint a Növénykémiai és Kemotaxonomiai Albizottságnak. Vezetőségi tagja volt a Magyar Gyógyszerészeti Társaság Gyógynövény Szakosztályának. Választott tagja volt az ELTE Természettudományi Kar Tanácsának és a Kémiai Tanszékcsoport Tanácsának.

Dr. Zsardon Béla tudományos és közéleti tevékenysége mellett, 1951 óta végzett felsőfokú oktatási tevékenységet. Kémiai technológiai gyakorlatokat dolgozott ki és vezetett, továbbá előadásokat tartott vegyész és tanár szakos hallgatóknak. A tantárgyak előadásához kapcsolódó könyveket írt és fordított.

Hallgatói a mindig felkészült, pontos, szépen és jól érthetően előadó tanárok között emlegették. Lényegre törő előadásain, csodálatos táblai rajzokkal segítette a kémiai technológia megértését és elsajátítását. Oktatási és kutatási tevékenységét egyaránt a nagyfokú igényesség jellemezte. A kiváló kutatót és oktatót gyászoljuk személyében, akire nagy szükség volt a felsőfokú kémiaoktatásban és ipari kutatásokban egyaránt. Emlékét munkatársai és tanítványai tisztelettel őrizzük!

Horváthné Dr. Otta Klára